

ER DET ET LÆRINGSRUM, NÅR 2 BØRN SIDDER OG TALER SAMMEN OM AT REDDE VERDEN?

I mere end et år har de i TitiBogruppen arbejdet med de 17 verdensmål i børnehøjde. Corona pandemien har tvunget dem til at gennemtænke og udvikle nye spændende læringsmiljøer.

Af Lillian Bjelke, pædagog og udviklingschef i TitiBogruppen

Eksempel 1: To drenge sidder og taler om verdensmål nummer 14: Livet i havet og nummer 15: Livet på land.

“Vi skal redde jorden, så den ikke dør og ikke revner. Vi fisker alt skraldet op fra havet og samler alt skraldet. Vi siger det til alle i børnehaven og til alle lande. Vi samler det op og så kan vi prøve at vise, hvordan de skal gøre...Vi tager alt skraldet på hele jorden og smider det i skralde-spanden.” “Men hvordan fortæller vi det til dem, der taler tysk?” “Vi viser det bare!”

De har arbejdet med emnet i nogle måneder og har en klar forståelse af, hvad der skal gøres for “at redde jorden, så den ikke revner” – i øvrigt en formulering, som ingen voksne i børnehaven har brugt, men børnehavebørn ser også fjernsyn og naturfilm. Ved at få talt om det hjælper de hinanden til en forståelse af sammenhæng.

Er det et læringsrum når 2 børn sidder og taler sammen på denne måde?

Eksempel 2: To børn kommer løbende med dagens grøntsagsskrald fra køkkenet.

Glædestrålende fortæller de, at det kan blive til grøntsager næste år. De arbejder med verdensmål 3: Sundhed og trivsel og verdensmål 15. De har netop sat kartofler og sået bønner.

Kan man kalde komposten og køkkenhaven for læringsrum?

Eksempel 3: En gruppe børn vil gerne have søen ved siden af børnehaven renset op for at se, om man kan fiske der.

Børn og voksne går i gang med at rydde buske og forsøger at rense vandet på forskellig vis. Undervejs laver de science forsøg, som viser, hvor-

dan man kan få renere vand. De arbejder med verdensmål nummer 6: Rent vand og sanitet.

Er søen et læringsrum?

Et Læringsrum/Læringsmiljø er et sted, hvor man lærer noget...

...som er brugbart i livet. Børn skal ikke lære for de voksnes, for ministeriets eller for dagtilbudets/skolens skyld. Børn skal lære nyt, fordi de skal være med til at forme og tage ansvar for deres og vores fremtid. For at kunne blive dannet som fremtidens demokratiske verdensborgere.

Derfor skal de læringsmiljøer, vi tilbyder børn give mening i forhold til dette. De skal give mulighed for at udvikle omsorg for hinanden og for naturen og for at udvikle børnenes nysgerrighed og sidst men ikke mindst skal læringsmiljøer være med til at understøtte glæden ved at lære.

I mere end et år har vi i TitiBogruppen arbejdet med de 17 verdensmål i børnehøjde. Hjulpet godt på vej af en Corona pandemi har det tvunget os til at gennemtænke vores muligheder og udvikle nye spændende læringsmiljøer.

Vi er ikke et dagtilbud, som “passer børn”

Vi er med til at sikre klodens overlevelse ved at arbejde henimod vores mission – at se børn som demokratiske verdensborgere med viden om den verden, de lever i. Det lyder måske overdrevent, men alle vi der arbejder i faget ved, hvor vigtigt vores arbejde er. En demokratisk verdensborger skal kunne passe på sig selv og på andre, hvilket også vil sige at passe på naturen. De 17 verdensmål for bæredygtig udvikling virkede oplagt som udgangspunkt og vi skulle så omsætte dem til småbørnspædagogik.

Kan man det? spurgte vi os selv til en start, og hvordan gør man?

Det har vist sig ikke at være så svært, som vi troede. For eksempel samarbejdede vi allerede med NGO'en "Plastic Change" for nogle år siden. I dag ved alle vores børn, at det er farligt for dyrene, når der ligger plastic i naturen. Derfor samler vi altid affald op og flere forældre "klager" over, at de ikke kan gå en tur med deres børn uden at der skal samles affald.

Vi startede de 17 verdensmål med, at én af vores institutioner arbejdede med det og efter et lille årstid gik de øvrige 5 institutioner i gang – og kunne nu bruge de hidtidige erfaringer. Vi arbejdede med ét mål men udvidede det ofte. Alting har groet nedefra med inddragelse af både børn og voksne.

Børn der selv er aktive med madlavning lærer meget om sundhed – samarbejde – ting der smager godt – undgå forurening i verden men sådan kan en 'madlavning' også se ud nogle gange!!

Børnene har været gode til at bære ideerne mellem hjem og børnehave. For eksempel kunne en dreng glædestrålende fortælle, at nu gik alle derhjemme - undtagen mor – ud i haven for at tisse, for at spare på vandet. Det var hans ide og han var stolt over på den måde at *kunne gøre noget*. Selvfølgelig fik børnehaven også en "tissepæl".

Vi tager oftest udgangspunkt i børnenes egne spørgsmål

Vores børn stiller mange spørgsmål om mange emner. Er der nogen dyr i vores sø? Hvorfor er søen så grøn? Kan man fiske i den?

Nogle gange kan vi som pædagoger skabe den første ramme. For eksempel ved at vi spørger: Hvornår er det mest rart at gå i børnehaven? Et

Når vi samarbejder om en renere verden, lærer vi om ... samarbejde, forurening, rydde op, køre med trillebør – fortsæt selv opsummeringen!

barn svarer: 'Det er, når man har gode venner', og et andet barn uddyber: "En god ven er en, som ikke driller. En god ven siger glade ting til andre. Man kan være en god ven med sig selv ved at sige gode ting til sig selv".

Børnene véd, at venskaber er betydningsfulde og i virkeligheden er venskaber måske det bedste læringsmiljø, man overhovedet kan skabe for børn. Derfor arbejder vi også under 'sundhed og trivsel' med at styrke børnenes evne til compassion^{1 2}

Nogle aktiviteter og læringsrum fungerer bedst, når man bliver mindre forstyrret

Vi har derfor valgt at arbejde med *mindre* grupper, når det er muligt. Og vi har skabt afgrænsede læringsrum, enten ved at gå ind i et telt, et værksted, en bålhytte eller i et grupperum - eller ved at gå væk fra den store legeplads til et mindre udendørsområde.

Dét har givet os mulighed for at lave teater, mindfulness og yoga. Og givet os mulighed for at opstille legerum med begrænset udvalg af legetøj for at bryde nogle køns-normativer.

Det demokratiske læringsrum og de 17 verdensmål - i børnehøjde

I de 17 verdensmål nævnes demokrati ikke direkte, men for os at se er det en klar forudsætning for at arbejde med den sociale bæredygtighed. Det demokratiske læringsrum skal både lære børnene noget om demokrati som styreform ('vi stemmer om det'), men lige så vigtigt er det at skabe det demokratiske rum, hvor børnene får mærket efter, hvad de selv gerne vil og at de tager hensyn til hinanden.

I en gruppe 3-4 årige blev det ved samling en vane, at børnene valgte sig ind på forskellige aktiviteter. I starten valgte de meget efter deres kammerater, men efterhånden lærte de - med støtte fra de voksne - at mærke efter, hvad de selv gerne ville. En dag var der afstemning, om turen skulle gå til den ene eller den anden legeplads. Denne dag var det flertallet, der bestemte.

¹ Compassion definerer vi som aktiv medfølelse. Altså evnen til at handle på en andens følelse.

² 80% af personalet har været på kursus i compassion

"Kan vi så ikke bare gå hen til den anden legeplads i morgen, så alle bliver glade" spurgte en af de børn, som havde stemt på vinderforslaget. Demokrati er også at tilgodese mindretallet.

Ligesom vi understøtter deres sproglige udvikling understøtter vi deres demokratiske udvikling.

Det har overrasket os, hvor forholdsvis let det har været at få ideer til at arbejde med de 17 verdensmål i børnehøjde. Børnene har hjulpet os godt på vej. Der er blevet opstillet mange forskellige læringsrum. Både for børn, personale og forældre. Både inde og ude og både på børnehusets matrikel og i lokalområdet. Det har givet mening, også for de voksne. Børnene har lært meget forskelligt, alt efter hvilke emner vi har arbejdet med. Fælles har de lært at tage vare på den indre bæredygtighed og den ydre bæredygtighed.³

Og børnene har oplevet at være en del af et større fællesskab. "Se - se, Lilian, de arbejder med det samme som os. De passer også på naturen", udbrød en 5-årig, da hun så en plakat med verdensmål i spejderhytten. Ja, vi er mange som arbejder med det samme. Det er nødvendigt. Alle store forandringer starter med det første skridt. Det kan kun anbefales. Vi skal gøre børn parate til livet. Ikke til skolen.

Referencer

Michael Stubberup og Steen Hildebrandt artikel i Børns hverdag nr 5.
verdensmaalene.dk
www.titibo.dk
 "Bærekraftig pedagogikk - etikk, estetikk, økologi", Nordisk konference 2018 for Reggio Emilia inspirerte praksisser

TitiBo-gruppen ApS

Kirkeltevej 126

3450 Allerød

www.titibo.dk

Mail: lilianbjelke@titibo.dk

³ Steen Hildebrandt og Michale Stubberuo bruger disse to begreber, som for os giver god mening

Hvis vi skal passe på jorden, må vi vide noget om den